Vaasan hallinto-oikeus

Asiantuntijalausunto
1.4.2025

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

ASIA: Talousvaliokunnan lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 13/2025 vp)

Johdanto

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Vaasan hallinto-oikeudelta asiantuntijalausuntoa. Suullisesti saadun tiedon mukaan lausuntoa on haluttu erityisesti siitä, millaisena luvituksen mahdollinen nopeutuminen ympäristöhallinnossa näyttäytyy hallinto-oikeuksien näkökulmasta. Lausunnossa on keskitytty vastaamaan tähän.

Lausunto

Jos myös hyvin laajojen ympäristönsuojeluasioiden käsittely on aikaisempaa nopeampaa ympäristöhallinnossa ja jos asioista valitetaan, hallinto-oikeudessa saattaa olla helposti käsillä tilanne, jossa entistä useampia suuritöisiä asioita on vireillä samanaikaisesti, mukaan lukien suoraan lain mukaan priorisoitavia asioita. Tämä on ollut haaste jo tähänkin asti, kun kokeneita lainoppineita sekä tekniikan ja luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomareita tarvitaan myös tavanomaisiin asioihin. Tällaisia kokeneita tuomareita on määrällisesti rajallisesti ja heidän kuormituksensa täytyy lisäksi pystyä pitämään kohtuullisena. Myös laajempien asioiden osaavia ja tehokkaita esittelijöitä on rajallinen määrä. Hallinto-oikeudessa on tällä hetkellä hyviä nuoria tuomareita kasvamassa, mutta tämä vaatii kuitenkin aikaa. Ympäristö- ja vesiasiat ovat laajuutensa ja moninaisuutensa takia vaativia ja kehittyminen niissä kokeneeksi osaajaksi vie vuosia.

Erityisesti ympäristönsuojelulain mukaisten lupa-asioiden osalta talouden suhdannevaihtelut näkyvät selvästi. Oletettavaa on, että esimerkiksi teollisuuden ja

muiden vastaavien toimialojen lupa-asioiden valitukset tulevat lähivuosina lisääntymään, jos talous lähtee kehittymään myönteisesti. Tämä lisännee hallinto-oikeuden työmäärää muutoinkin ja jos tämä taite sijoittuu suunnilleen samaan ajankohtaan hallinnon luvituksen mahdollisen nopeutumisen kanssa, hallinto-oikeuteen saattaa tulla valituksia ainakin jonkin aikaa aikaisempaa tiheämmin.

Jos luvitusprosessit nopeutuvat ja mahdollisesti myös kokemattomat virkamiehet luvittavat uudenlaisissa kokoonpanoissa, hallinto-oikeudella on tiettyä huolta myös päätöksenteon laadusta. Mikäli laatu entisestään heikkenee, tästä seuraa hallinto-oikeudelle lisätyötä. Nopeutuva luvitus luultavasti tuottaa myös hallinto-oikeudelle enemmän juttuja tai ne ainakin tulevat hallinto-oikeuteen aikaisempaa nopeammassa syklissä. Tästä kaikesta seuraa todennäköisesti lisäresurssien tarvetta hallinto-oikeuteen, mikäli asiat halutaan myös hallinto-oikeudesta nopeammassa tahdissa ulos.

Valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston perustamisen myönteisiä vaikutuksia on mahdollisuus käytäntöjen yhtenäistymiseen. Aluehallintovirastojen käytännöt ovat osin hieman erilaiset ja yhtenäiset käytännöt helpottavat hallinto-oikeuden työtä.

Mäki Riikka 91290682P

Allekirjoittaja Mäki Riikka 91290682P
DN: cn=Mäki Riikka 91290682P, c=FI, o=Vaasan hallinto-oikeus, email=riikka.maki@oikeus.fi
Päivämäärä: 2025.04.01 10:42:57 +03'00'

Ylituomari Riikka Mäki